

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS A BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
2013. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

TARTALOMJEGYZÉK

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI	2
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA	5
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK, VALAMINT AZ EZEKHEZ SZERVESEN KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA	18
4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMZHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGI ELENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA.....	42
5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN.....	42
6. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA	44
7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETEI.....	46

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

Budapest XVI. kerületének, a népesség megoszlására vonatkozó demográfiai mutatói az alábbiak.

1.sz. táblázat: A lakónépesség számának változása

Megnevezés		
Terület km ²		33,52
Lakónépesség (fő)	2006-ban	71 217
	2007-ben	71 444
	2008-ban	72 725
	2009-ben	72 767
	2010-ben	72 099
	2011-ben	72 283
	2012-ben	72 062
	2013-ban	72 516
Laksűrűség (km ² /fő)	2006-ban	2 125
	2007-ben	2 131
	2008-ban	2 171
	2009-ben	2 170
	2010-ben	2 151
	2011-ben	2 156
	2012-ben	2 150
	2013-ban	2 163

2. sz. táblázat: A település lakosainak korcsoport szerinti megoszlása

Életkor	<i>Allandó népesség</i>								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
0-4	0-1	665	651	1 397	637	528	621	625	590
	1-4	2 537	2 739	3 547	3 580	3 412	2 132	2 866	2831
5-14		6 544	6 461	6 487	6 549	6 670	6 974	7 077	7355
15-18		3 059	3 085	3 018	2 911	2 744	2 674	2 666	2598
19-34		15 729	15 856	15 637	15 232	14 642	13 564	13 573	13180
35-60		26 376	26 556	26 521	26 709	26 367	27 525	26 478	27658
60-X		16 853	15 626	16 563	16 990	16 690	18 473	18 654	17922
<i>Összesen:</i>		<i>70 686</i>	<i>70 974</i>	<i>71 809</i>	<i>71 971</i>	<i>71 053</i>	<i>71 963</i>	<i>71 939</i>	<i>72134</i>

A születésszámban 2013-ban újra csökkenés mutatkozik.

3. sz. táblázat: A település 0-24 éves lakó népességének évenkénti megoszlása

Életkor	Lakó népesség 2012	Lakó népesség 2013
0-1	630	601
1-4	2 944	2 929
5-14	7 016	7 267
15-18	2 645	2 594
19-34	13 801	13 649
35-60	26 448	27 608
60-X	18 578	17 868
<i>Összesen:</i>	<i>72 062</i>	<i>72 516</i>

***Lakónépesség:** A gyermekjóléti, gyermekvédelmi munka szempontjából nemcsak az állandó bejelentett lakhellyel rendelkezők száma, hanem a kerületben tartózkodók száma is fontos.

4. sz. táblázat: A település 0-24 éves lakó népességének évenkénti és nemenkénti megoszlása

Életkor	férfi	nő	összesen
0-1	278	323	601
1-2	330	363	693
2-3	393	326	719
3-4	382	328	710
4-5	393	414	807
5-6	413	419	832
6-7	388	381	769
7-8	391	445	836
8-9	405	382	787
9-10	366	352	718
10-11	349	366	715
11-12	326	337	663
12-13	338	335	673
13-14	337	325	662
14-15	325	287	612
15-16	353	289	642
16-17	329	292	621
17-18	354	333	687
18-19	310	334	644
19-20	391	358	749
20-21	348	421	769
21-22	423	391	814
22-23	426	433	859
23-24	393	432	825

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi munka szempontjából nemcsak a kiskorúak száma lényeges, hanem a 25 évesnél fiatalabb korosztályé is, a táblázat ezért tartalmazza ezen adatsorokat. Az adatok a potenciális igénybevevői kör nagyságának alapjául szolgálnak.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

2.1. A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN SZABÁLYOZOTT ELLÁTÁSOK

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), és Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat a gyermekek és fiatal felnőttek számára megállapítható pénzbeli támogatásokról 20/2009. (VI. 4.) számú rendelete (továbbiakban: Rendelet), majd az ezt hatályon kívül helyező 35/2013 (XII.16.) önkormányzati rendelet határozta meg a 2013. évre a nyújtott pénzbeli és természetbeni támogatásokat

A Gyvt. vonatkozó rendelkezései a 2012. évben január 1. és október 1. napjával változtak. A Gyvt. 2012. október 1. napjától hatályos szövege szerint:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

19. § (1)¹⁰¹ A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 148. § (5) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,

b)¹⁰² a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,

c) a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek

az igénybevételére.

(2)¹⁰³ A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a)¹⁰⁴ az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 140%-át,

aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b)¹⁰⁵ az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

(3)¹⁰⁶ Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.

(4)¹⁰⁷ A (2) bekezdésben meghatározott összeg számításánál – a kérelem benyújtásának időpontjában – közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként (gondozó családként) kell figyelembe venni

a) a szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,

c) a 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,

d) a 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,

e)¹⁰⁸ korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetőleg a fogyatékos gyermeket,

f) az a)–e) pontokba nem tartozó, a Csjt. alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

(5)¹⁰⁹

(6)¹¹⁰ A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a (4) bekezdésben meghatározott közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

(7)¹¹¹ Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

(8)¹¹² A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására irányuló kérelmet elutasítja, ha a (4) bekezdésben megjelölt személyek együttesen vagy külön-külön a (7) bekezdésben meghatározott értékű vagyonnal rendelkeznek.

(9)¹¹³ Nem állapítható meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, illetőleg a megállapított jogosultságot meg kell szüntetni, ha a gyermek tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott.

20. §¹¹⁴ (1)¹¹⁵ A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú jogosult a lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál terjeszti elő.

(2)¹¹⁶ A feltételek fennállása esetén a gyámhatóság 1 év időtartamra megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

(3) Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy

b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be.

(4) Házasságkötés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot meg kell szüntetni, ha a jogosult házasságkötése szerinti új családban az egy főre jutó havi jövedelem összege, illetve vagyon értéke meghaladja a 19. §-ban meghatározott jövedelemhatárt, illetve vagyon értékét.

20/A. §¹¹⁷ (1) A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

20/B. §¹¹⁸ (1) Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki

a) a gyermek tartására köteles, és

b)¹¹⁹ nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

(2)¹²⁰ A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot a családbafogadó gyám lakcíme szerint illetékes gyámhatóság – határozatlan időre – állapítja meg.

(3) A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás havi összege – gyermekenként – az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka.

(4)¹²¹ A gyámhatóság annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága

a)¹²² a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában – az augusztus hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett –,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában – a november hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett –

pótlékot folyósít.

(5) A (4) bekezdés szerinti pótlék esetenkénti összege 2006. évben gyermekenként 7500 forint. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.¹²³

(6) Ha a kiegészítő gyermekvédelmi támogatást jogerősen megállapították, az a kérelem benyújtásától esedékes azzal, hogy ha a kérelmet

a) a tárgyhónap tizenötödikéig nyújtották be, a támogatás teljes összegét,

b) a tárgyhónap tizenötödikét követően nyújtották be, a támogatás ötven százalékát

kell kifizetni.

(7)¹²⁴ A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság feltételeit – az (1) bekezdésben meghatározottak alapulvételével – a gyámhatóság évente legalább egyszer felülvizsgálja. Ha a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság megszűnik, az a jogosultság megszűnésének hónapjáig esedékes azzal, hogy ha a megszűnés

a) a tárgyhónap tizenötödikéig következik be, a támogatás ötven százalékát,

b) a tárgyhónap tizenötödikét követően következik be, a támogatás teljes összegét

kell kifizetni.

Óvodáztatási támogatás

20/C. §¹²⁵ (1)¹²⁶ A gyámhatóság annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll

a) a gyermek óvodai beiratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai beiratása

aa)¹²⁷ a naptári év első felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább két hónap eltelt, a beiratás évének június hónapjában,

ab)¹²⁸ a naptári év első felében történik, de júniusig nem telt el két hónap, a beiratás évének december hónapjában,

ac)¹²⁹ a naptári év második felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább két hónap eltelt, a beíratás évének december hónapjában,

ad)¹³⁰ a naptári év második felében történik, de a beíratás évében decemberig nem telt el két hónap, a következő év június hónapjában [a továbbiakban az aa)–ad) pont alattiak együtt: első alkalom],

b)¹³¹ a gyermek beíratását követően második és további alkalommal az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig

ba) a tárgyév június hónapjában,

bb) a tárgyév december hónapjában,

pénzbeli támogatást folyósít.

(2)¹³² Az (1) bekezdés szerinti pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

(3) Az (1) bekezdés szerinti pénzbeli támogatás összege a 2009. évben gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint. A 2009. évet követően az összeg emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

(4)¹³³ A helyi önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy az első alkalommal folyósításra kerülő pénzbeli támogatás helyett a szülőnek gyermeke részére természetbeni támogatás nyújtható. A természetbeni támogatást a gyermek beíratását követő legfeljebb huszonegy napon belül kell a szülő rendelkezésére bocsátani.

A fenti három ellátási formában helyi sajátosság nincs, csupán a törvény rendelkezéseihez kapcsolódik a megállapításuk. Az óvodáztatási támogatás 2009-ben jelentkezett új ellátásként, a 2010. évben a kerületben egy, 2011. évben pedig három gyermek esetében állapítottuk meg. A 2012. évben négy gyermek részesült támogatásban összesen 80.000. Ft összegben, 2013-ban szintén négy gyermek részesült támogatásban 90.000 Ft összegben.

2.2. ÖNKÉNT VÁLLALT ELLÁTÁSOK

Ikerszülési támogatás

A Rendelet szerint:

„10. §(1) Ikerszülési támogatást kell folyósítani annak a szülőnek, akinek iker gyermekei születtek.

(2) Az ikerszülési támogatást a gyermekek egy éves koráig lehet igényelni.

(3) A támogatás összege gyermekenként egyszeri 50.000,- Ft, mely különös méltánylás esetén, fokozott ápolást igénylő gyermek esetében családonként egyszeri 50.000,- Ft-tal kiegészíthető, az Egészségügyi és Szociális Bizottság javaslata alapján.”

A támogatás 2007. január 1-jétől új ellátási formaként került bevezetésre, önként vállalt feladatként. Célja ikerszülés esetén a család anyagi terheinek enyhítése, mivel ikrek születése esetén mind a tennivalók, mind az anyagi kiadások többszörösen jelentkeznek. Az ellátást a 2012. évben 11 család, 2013-ban 14 család vette igénybe.

Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek kiemelt támogatása

A Rendelet szerint:

„11. §(1) Ha a gyermeket nevelő mindkét szülő súlyosan fogyatékos, és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (továbbiakban: nyugdíjminimum) 200 %-át, a családban nevelkedő gyermekek után havonta gyermekenként a nyugdíjminimum 30 %-át kell támogatásként a szülő részére folyósítani.

(2) Amennyiben a családban nevelkedő gyermek(ek) súlyosan fogyatékos(ak) vagy tartósan beteg(ek), és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimum 200 %-át, súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg gyermekenként havonta a nyugdíjminimum 30 %-át kell támogatásként a törvényes képviselő részére folyósítani.”

A támogatást az önkormányzat önként vállalt feladatként nyújtja, előnyben részesítve ezáltal a rossz szociális helyzetben lévő családok közül azokat, ahol a gyermek súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg, vagy a gyermeket nevelő mindkét szülő súlyosan fogyatékos.

Táborozási hozzájárulás

A Rendelet szerint:

„12. §(1) Az a gyermek, aki táborozás résztvevője és családjában az egy főre jutó havi jövedelem a nyugdíjminimum 150 %-át nem haladja meg, évente egy alkalommal táborozási hozzájárulásban részesíthető.

(2) A hozzájárulás összege a táborozás költségeinek fele, méltányosságból elérheti annak teljes összegét, de nem haladhatja meg a nyugdíjminimum 100 %-át.

(3) Táborozási hozzájárulás kizárólag belföldi táborozás céljára nyújtható.”

A **táborozási hozzájárulás** esetében többnyire az oktatási intézményekkel áll kapcsolatban a Szociális Iroda, hisz ők szervezik a különféle erdei iskolákat, nyári táborokat, szabadidős elfoglaltságokat. Feltétlenül szükséges ez az ellátási forma, mivel sok családnak – anyagi helyzete miatt – nincs lehetősége nyaralni, így ezek a táborok jelentik a gyermek részére az egyetlen üdülési lehetőséget. Évente egy alkalommal kérhető belföldi táborra.

Nagycsaládosok tankönyv támogatása

A Rendelet szerint:

„13. §(1) Az 1. § (3) bekezdésében meghatározott fiatal felnőttet tanévenként egyszer tankönyvtámogatás illeti meg, amennyiben nagycsaládban él, és felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán első diploma megszerzéséért tanulmányokat folytat.

(2) A tankönyvtámogatás összege tanulónként a nyugdíjminimum 70 %-a.”

A nagycsaládosok tankönyvtámogatására azon a fiatal felnőttek jogosultak, akik nagycsaládban élnek, nappali tagozaton felsőfokú iskolai tanulmányokat folytatnak, és első diplomájukat szerzik. Összege a nyugdíjminimumhoz kötött. E támogatási forma nagy segítséget jelent a családoknak, hisz a felsőoktatási beiskolázás jelentős kiadásokkal jár.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A 35/2013 (XII.16.) önkormányzati rendelettel, mely hatályon kívül helyezte a 20/2009 (VI.4) rendeletet kikerült az önkormányzat által nyújtott pénzbeli ellátások köréből.

A Rendelet szerint:

- „7. § (1) *Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban kell részesíteni azt a gyermeket, akinek családjában időszakosan létfenntartási gondok merülnek fel, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet alakult ki.*
- (2) *Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás akkor nyújtható, ha a család egy főre jutó havi jövedelme a nyugdíjminimum 150 %-át nem haladja meg.*
- (3) *A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összege évente, gyermekenként nem haladhatja meg a nyugdíjminimum 150 %-át, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket nevelő, vagy lakásfenntartási támogatásban részesülő család esetében a nyugdíjminimum 100 %-át.”*

5. sz. táblázat: Gyermekvédelmi támogatások

Megnevezés			Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény		Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	
			2012	2013	2012	2013
Előző év dec. 31-én támogatásban részesülők száma			675	662	3	2
Tárgyév folyamán	megállapított	ellátások száma	668	653	1	0
	megszűnt		686	662	2	2
Tárgyév dec. 31-én támogatásban részesülők		száma	657	653	2	0
Támogatást kérő személyek			697	626	1	0
Elutasított személyek			29	14	0	0
Havonta átlagosan támogatásban részesülők			692	565	2	1
Támogatásra felhasznált összeg (e Ft, kerekítve)			8029	7470	242	115

Mínt hogy e támogatások feltételrendszerét a Gyvt. konkrétan szabályozza, a kérelmek elutasításának indoka a jogszabályban meghatározott feltételek hiánya.

6. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesített gyermekek és fiatal felnőttek száma kor szerint

	0-6	7-14	15-18	19- *	Összes
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény					
gyermekek száma/ 2009	143	208	81	22	454
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	6	14	4	1	25
gyermekek száma/ 2010	178	282	103	21	584
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	5	15	5	0	25
gyermekek száma/ 2011	204	329	110	32	675
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	6	17	4	1	28
gyermekek száma/ 2012	194	323	105	35	657
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	6	17	6	2	31
Gyermekek száma/2013	209	298	114	32	653
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	7	12	4	0	23
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás					
gyermekek száma/ 2008	1	3	0	-----	4
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	1	0	0	-----	1
gyermekek száma/ 2009	0	4	3	-----	7
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	0	0	0	-----	0
gyermekek száma/ 2010	0	5	3	-----	8
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	0	0	0	-----	0
gyermekek száma/ 2011	0	1	2	-----	3
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	0	0	0	-----	0
gyermekek száma/ 2012	0	1	1	-----	2
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	0	0	0	-----	0
Gyermekek száma/2013	0	0	0	-----	0
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	0	0	0	-----	0

(* 25. életévét még nem töltötte be.)

7. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma 2012-ben

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	96	110	80	63	13	362
Ebből: egyedül álló szülő	60	64	35	31	8	198
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás						
Családok száma	2	0	0	0	0	2
Ebből: egyedül álló szülő	1	0	0	0	0	1

8. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma 2013-ban

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	163	112	55	27	3	365
Ebből: egyedül álló szülő	48	37	9	0	0	94

A tárgyév decemberében rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma és a kedvezményben részesülők közül a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek aránya csökkenést mutat.

9. sz. táblázat: Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás adatai

Megnevezés	Pénzbeli támogatásban részesített személyek		Támogatási esetek		Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)	
	száma					
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Egyszer részesült támogatásban	329	303	329	303	2 576	4 509
Kétszer részesült támogatásban	131	111	262	222	1 899	3 940
Háromszor vagy annál többször részesült támogatásban	254	225	1004	906	6 714	16 266
Havi rendszerességgel részesült támogatásban	0	0	0	0	0	0
Összesen	714	639	1 595	1 431	11 189	24 715

Mind a pénzbeli támogatásban részesített személyek száma, mind a támogatási esetek száma csökkenést mutat, míg a támogatásra fordított összeg megduplázódott.

10. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesített gyermekek és fiatal felnőttek száma kor szerint

Gyermekek száma	0-6	7-14	15-18	19- *	Összes	Ebből: rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben is részesül
2008	85	112	38	16	251	112
2009	47	53	18	0	118	63
2010	32	51	20	2	105	61
2011	34	46	12	0	92	58

2012	37	47	16	1	101	58
2013	50	81	24	1	156	94

(* 25. életévét még nem töltötte be.)

11. sz. táblázat: Tárgyévben egyéb gyermekvédelmi támogatásban részesülők

Megnevezés	Támogatásban részesített személyek száma	Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)
Táborozási hozzájárulás	72	1 197
Tankönyvtámogatás	28	559
Ikerszülési támogatás	14	1 450

A 11. sz. táblázatban összefoglalt támogatási formákat az önkormányzat önként vállalt feladatként, saját forrásból nyújtja.

12. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán ellátásban részesítettek egy főre jutó családi jövedelme a jogosultság megállapításakor

Megnevezés	Egy főre jutó jövedelem						összesen	
	Az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felét nem éri el		Az öregségi nyugdíj legkisebb összegének fele, illetve annál több, de nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét		Az öregségi nyugdíj legkisebb összegét eléri, illetve meghaladja		2012	2013
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	104	77	294	303	259	273	657	653
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	0	0	0	0	2	0	2	0
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	11	11	31	57	59	88	101	156

A támogatottak körében a legjellemzőbb jövedelmi sáv az öregségi nyugdíj legkisebb összegének fele és az öregségi nyugdíj legkisebb összege közötti egy főre jutó jövedelem. (14.250.- Ft/fő és 28.500.- Ft/fő között).

Ez nagyarányú szegénységet mutat az érintett családokban. Az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felét el nem érő egy főre jutó jövedelem azért nem jellemző, mert ha egy család bevétele csak transzferjövedelmekből áll, akkor ezek összege ennél magasabb, ezért az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felét el nem érő egy főre jutó jövedelem gyakorlatilag azt jelenti, hogy a család nem jutott még hozzá a transzferjövedelmekhez sem.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás esetében az elutasítás indokaként a jövedelemhatár feletti egy főre jutó jövedelem jelölhető meg abban az esetben, ha méltányosság gyakorlása sem indokolt.

2.3. A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN NEM SZABÁLYOZOTT ELLÁTÁSOK

Egyéb, nem a gyermekvédelmi törvényben szabályozott ellátások a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.), alapján nyújthatóak. E jogszabály nem kifejezetten gyermekek számára nyújt ellátást, de bizonyos esetekben kedvezményeket biztosít a gyermekekre tekintettel. Ezek az alábbiak:

Ápolási díj

41. §²²⁴ (1)²²⁵ *Ápolási díjra jogosult – a jegyes kivételével – a hozzátartozó [Ptk. 685. § b) pontja], ha állandó és tartós gondozásra szoruló*

a) *súlyosan fogyatékos, vagy*

b) *tartósan beteg 18 év alatti*

személy gondozását, ápolását végzi.

Közgyógyellátás

50. § (1)²⁸⁰ *Alanyi jogcímen jogosult közgyógyellátásra*

a)²⁸¹ *az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú.*

Az önkormányzat külön rendeletben, pályázati jelleggel nyújt fűtési támogatást, a téli hónapokban. Az támogatásra jogosultak lehetnek a (nyugdíjasok mellett,) a nagycsaládosok is.

2.4. GYERMEKÉTKEZTETÉS MEGOLDÁSÁNAK MÓDJAI, KEDVEZMÉNYEI

A gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde) esetében étkezési és egyéb térítési díjakat a szociális szolgáltatásokról, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról és a szociálpolitikai kerekasztalról szóló 9/2010. (III. 29.) önkormányzati rendelet szabályozta a 2013. évben az alábbiak szerint:

A 9/2010. (III. 29.) önkormányzati rendelet 3. számú melléklete:

Bölcsődei ellátás és szolgáltatások személyi térítési díjai

	A	B
1.	Személyi térítési díj	
2.	Gyermekétkeztetés és gondozás	793.-Ft /fő/nap
3.	Gyermekétkeztetés kedvezmények esetén (50%) normatív	315.-Ft /fő/nap
4.	Nyújtott nyitva tartás esetén vacsora	198.-Ft/fő/nap
5.	Nyújtott nyitva tartás	1 080. Ft/óra

6.	Időszakos gyermekfelügyelet	300.- Ft/óra
7.	Baba-mama muzsika	500 Ft/alkalom
8.	Játzóház	400 Ft/alkalom
9.	Száraz só terápia	500 Ft/alkalom
10.	Játékos gyermek torna	300 Ft/ alkalom
11.	Otthoni gyermekgondozás	a) az első gyermek után a fizetésre kötelezett nettó jövedelmének 10%-a b) minden további gyermek után az a) pontban meghatározott összeg 20%-a
12.	Fejlődésvizsgálat, tanácsadás	3 000 Ft / alkalom
13.	Egyéni komplex fejlesztés	3 000 Ft / alkalom
14.	Kiscsoportos komplex képességfejlesztés	8 000 Ft / 4 alkalom
15.	Komplex, játékos baba-mama foglalkozás	8 000 Ft / 4 alkalom
16.	Vendégétkezés – gyermek	560 Ft / adag
17.	Vendégétkezés – felnőtt	680 Ft / adag

A személyi térítési díj mérséklésének lehetősége:

„8. § (6) Ha a bölcsődei ellátás kapcsán igénybe vett gyermekétkeztetésért fizetendő személyi térítési díj megfizetése a kötelezett és családja megélhetését, létfenntartását veszélyezteti, a veszélyeztetettség mértékétől függően – az intézményvezető véleményének kikérése mellett – a Polgármester a személyi térítési díj összegét – különösen két bölcsődei ellátott gyermek esetén – annak legfeljebb 50 %-áig csökkentheti.”

A nevelési-oktatási intézményekben az étkezési térítési díjat 2013-ban, a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által fenntartott köznevelési intézményekben (óvodákban), valamint a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által működtetett köznevelési intézményekben (iskolákban) alkalmazandó étkezési térítési díjakról szóló 39/2012. (XII. 10.) önkormányzati rendelete tartalmazta, az alábbiak szerint:

Az étkezési térítési díj

2. § A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által fenntartott, illetve működtetett köznevelési intézményekben az intézményi térítési díj megegyezik a szolgáltatók által szerződésben biztosított nyersanyagár ÁFA-val növelt összegével. A személyi térítési díj az intézménytípustól függően az alábbiak szerint kerül megállapításra:

	<i>Február 1-jétől</i>
a) Óvodai ellátás	
napi háromszori étkezés	361.- Ft
napi kétszeri étkezés	313.- Ft
csak ebéd	264.- Ft
b) Általános iskolai ellátás	
napi háromszori étkezés	465.- Ft
csak ebéd	308.- Ft
c) Szerb Antal Gimnázium	
Ebéd	343.- Ft

Az igénybe vehető kedvezmények a nevelési-oktatási intézmények esetében a törvény által biztosítottak.

13. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összefoglaló táblázat

Intézménytípus	100 %-os kedvezmény igénybevételének	50 %-os kedvezmény igénybevételének
	Száma/ havi átlag	Száma /havi átlag
Bölcsőde	14	41
Óvoda	132	456
Ált.Iskola	292	863
Szakiskola, szakközépiskola	0	1
összesen	438	1361

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK, VALAMINT AZ EZEKHEZ SZERVESEN KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

3.1. A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, MŰKÖDÉSÉNEK TAPASZTALATAI

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39-40. §-a szabályozza a gyermekjóléti szolgáltatást és a Gyermekjóléti központ feladatait. A 2013-ben hatályos szöveg szerint:

Gyermekjóléti szolgáltatás

39. § (1) A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

(2) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

(3) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

c) az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

d) tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

(4) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében

a) a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: családgondozás) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,

b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

c) kezdeményezni

ca) egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevételét,

cb) szociális alapszolgáltatások, különösen a családsegítés igénybevételét,

cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,

cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét, vagy

ce) a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, átmeneti vagy tartós nevelésbe vételét.

d) javaslat készítése a veszélyeztettség mértékének megfelelően

da) a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására,

db) a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,

dc) a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.

(5) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében

a) a családgondozás biztosítása – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

b) utógondozó szociális munka (a továbbiakban: utógondozás) biztosítása – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.

Gyermekjóléti szolgálat

40. § (1) A települési önkormányzat a 39. §-ban meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás feladatait önálló intézményként, illetve családsegítő szolgálat, vagy a 96. § (4)–(5) bekezdései szerinti egészségügyi vagy nevelési-oktatási intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységként, illetve a külön jogszabályban meghatározott képesítési

előírásoknak megfelelő személy foglalkoztatásával biztosítja (a továbbiakban együtt: gyermekjóléti szolgálat).

(2) A gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban foglaltakon túl

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

c) elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv),

d) szervezi a – legalább három helyettes szülőt foglalkoztató – helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,

e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

f) felkérésre környezettanulmányt készít,

g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

h)

i) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

j) részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

k) nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

(3) Gyermekjóléti központnak minősül az az önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működő gyermekjóléti szolgálat, amely az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt. Így

a) utcai és lakótelepi szociális munkát,

b) kapcsolattartási ügyeletet,

c) kórházi szociális munkát,

d) készenléti szolgálatot

biztosít.

(4)

(5) *Gyermekjóléti szolgálatot, gyermekjóléti központot egyházi fenntartó és nem állami fenntartó is működtethet.*

A Gyermekjóléti Központ 2013. évben integrált intézményként a Napraforgó Gyermekjóléti Központ, Családsegítő Szolgálat keretein belül működött, ellátva azon feladatokat, amelyeket a Gyermekvédelmi törvény hatáskörébe utal:

- tanácsadás, illetve pszichológushoz és jogászhoz vagy egyéb szakemberhez való közvetítés, továbbá szolgáltatások nyújtása
- családgondozás
- adományok (babaruha, takarók, babakocsi stb.)
- egyéb ügyintézés
- prevenció
- szervezés (szakmaközi megbeszélések, éves tanácskozás)

3.1.1. ALAPELLÁTÁS

15. sz. táblázat: Gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő gyermekek száma

Ellátás megnevezése		Gyermekek száma		
		2011	2012	2013
Gyermekjóléti szolgáltatásban részesült		376	331	576
ebből	szakellátott	33	48	29
	alapellátás keretében családgondozásban részesült	268	176	525

A gyermekek veszélyeztetettségének okai:

A problémák nagy részét az alábbi problématípusok adják:

- anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.) 28 %
- családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti) 22 %
- gyermeknevelési 22 %
- magatartás- és teljesítményzavar 13%

További problématípusok, melyek *sorrendje az előfordulás gyakoriságát is tükrözik:*

- * *szülők vagy a család életvitele*
- * *szülői elhanyagolás*
- * *gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, illetve szenvedélybetegségek*
- * *családon belüli bántalmazás*

Az esetek zömében több problématípus (sok problémás családok) is előfordul egy családnál, néha az egyik következménye a másiknak. A családok működésében tehát tapasztalható a cirkuláris oksági összefüggés, így a segítség sokszor igen komoly nehézségekbe ütközik. Különösen igaz ez mára, amikor tapasztalhatóak az egyes családok hiteltörlesztési és/vagy közüzemi díjainak befizetési nehézségei. A Családsegítő Szolgálattal igen jó az együttműködése a Központnak, a klienseknek is egyszerűbb, hogy „házon belül” intézhetik az ilyen jellegű ügyeiket is, mint pl. az adósságkezelést.

A gyermekintézménybe történő beilleszkedési zavarok már egyre korai életkorban jelentkeznek, akár már a bölcsődében is. (pl. a társak, gondozónők rendszeres harapása)

A válásos esetek továbbra is nehéz feladat elé állítják a családgondozókat, egy-egy eset nagyon komoly munkát és érzelmi megterhelést jelent a családgondozó számára, miközben a gyermek sorsán érdemben igazán keveset tud segíteni. Ezekben az esetekben „szinte mindent” az intézménytől várnak el a szülők (mit kell pl. a gyermeknek magával vinnie a láthatásra stb.).

Az iskolában magatartási-, és beilleszkedési problémával küzdő gyermekek helyzetének a sorsa továbbra sem megoldott, az tapasztalható, hogy ezekben az esetekben a szülőt arra kérik, hogy keressen másik iskolát gyermekének, vagy kérje a magántanulói státuszt.

Az új jogszabályi változások következtében (az igazolatlan iskolai hiányzásokra, illetve azok következményeire való tekintettel) a fenti folyamatok még inkább erősödni látszanak.

Igen megnőtt az elmúlt évben, illetve az utóbbi hónapokban a családi konzultációkra az igény, amelyek egy része a párok konfliktusmegoldásában próbál segíteni, míg másik részben gyermekneveléssel kapcsolatos problémák közös átbeszélésére, megoldására kerül sor.

A jelzőrendszer összesen 175 jelzést küldött a Központ felé. Ebből 81-et a közoktatási intézmények, 94-et az önkormányzat, a gyámhivatal, a rendőrség, védőnők, és egyéb egészségügyi szolgáltatók, pártfogó felügyelő, személyes gondoskodást biztosító intézmény, és két esetben állampolgár jelezte.

2013-ban keletkezett 197 új esetből 109 a jelzőrendszeren keresztül jutott a Gyermekjóléti Központ tudomására.

3.1.2. CSALÁDJUKBÓL KIEMELT GYERMEKEK SZÜLEINEK GONDOZÁSA:

Az év során 10 gyermek került be a szakellátásba. Közülük kettő a kórház újszülött osztályáról egyenesen nevelőszülőkhöz került. Egy testvérpár gyermekotthonba került, a gyermekeket a kerületi Rendőrség helyezte el (majd 2014 januárjában visszakerültek a családjukba). Egy fiú csak néhány napot töltött bent szakellátásban, majd visszakerült az édesanyjához. Egy szökésben lévő lány átmenti nevelésbe került, egy fiú - ahol már nem tudta a gyermek gondozását vállalni az édesapa - betegség miatt került be szakellátásba. S végül, egy fiú lakhatási probléma miatt került szakellátásba.

Egy lány, aki elérte a nagykorúságot utógondozottá vált, és egy 16 éves lány szintén kikerült a szakellátásból, haza az édesanyjához, s végezetül egy fiú is haza került az édesapjához.

Összességében tehát elmondható, hogy 2013-ban 10 gyermek került be szakellátásba, ez mindenképpen emelkedést mutat a korábbi évekhez képest.

3.1.3. A JELZŐRENDSZER TAGJAIVAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS TAPASZTALATAI

A jelzőrendszer tagjaival az alábbi fórumok alkalmával került kapcsolatba a Központ az elmúlt év során:

- *SZAKMAKÖZI MEGBESZÉLÉSEK:*

2013-ban az alábbi intézményekkel szerveztünk szakmaközi megbeszélést:

- Védőnői Szolgálat (két alkalommal)
- Bölcsődék

- Iskolák
- Óvodák (két alkalommal)

A jelzőrendszerrel való együttműködés jónak mondható, a családgondozók és az intézmények között megfelelő a kapcsolat. A gyermekvédelmi felelős státuszok megszűnése nehezíti némileg az iskolákkal való együttműködést. Az Éves Tanácskozásra kapott visszajelzések alapján elmondható, hogy a jó együttműködéshez hozzájárul még, hogy a Gyermekjóléti Központ családgondozói 17 intézménybe járnak ki rendszeresen.

- *ÉVES TANÁCSKOZÁS*

A 2012. évre vonatkozó (2013-ben megtartott) Éves Tanácskozás az előző évhez hasonlóan került megrendezésre.

A 2013-as évben elfogadott javaslatok az alábbiak voltak:

- 1./ Esetmegbeszélő csoport lehetőségének megajánlása havi egy alkalommal pedagógusok számára.
- 2./ A „Rólad van szó” iskolai prevenciós és önismereti program folytatása
- 3./ Iskolákkal szorosabb együttműködés: pl. kéthavonta találkozó („gyermekvédelmi munkaközösség” helyett).
- 4./ A Napraforgó Gyermekjóléti Központ függőség témakörében 10 alkalmas programsorozatot szervez kerületi pedagógusok számára.

A megfogalmazott javaslatokat továbbították az illetékesek felé, melyek beépítésre kerültek a Budapest Főváros Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala számára készített Átfogó Értékelésbe.

Az esetmegbeszélő csoport elegendő jelentkező hiányában nem indult el. A Rólad van szó programsorozat folytatódott, az iskolákkal viszont nem sikerült szorosabb kapcsolatot kialakítani, ennek oka, hogy zömében megszűntek a gyermekvédelmi felelős státuszok. A 4. pontban vállalt feladat eddig nem valósult meg, mivel a felelőse, valamint 6 családgondozó távozott a szolgálatból. Terveik szerint ezt a jövőben szeretnék megvalósítani.

Fentiekén túl - az utcai szociális munka keretében- kettő iskolában szerveztek iskolai játéklubot: a Batthyány Ilona Általános Iskolában és a Móra Ferenc Általános Iskolában. A játéklub nagyszerű lehetőségeket nyújt abban, hogy kötetlen keretek között személyes kapcsolatba kerüljenek a gyerekekkel játék közben, és így más szempontból lássanak rá hétköznapi életükre, problémáikra. A billiárd és a csocsó mellett sokféle társasjátékot játszottak, és játszanak..

Összességében elmondható, hogy a Móra Ferenc Általános Iskolában egy kialakult közösség, szinte állandó tagokkal van jelen, míg a Batthyány Ilona Általános iskolában nagyon változó a csoport összetétele.

A forgalmi adatokat az alábbi táblázat mutatja:

Időszak	Iskola	tanulók száma (fő)
2013. jan.-dec.	Batthyány Ilona Általános Iskola	403
2013. jan.-dec.	Móra Ferenc Általános Iskola	300
összesen:		703

3.1.4. PREVENTÍV PROGRAMOK

- **CSOPORTOK**

A 2012 őszén elindult **Értékfeltáró csoport** - a Kölcsey Ferenc Általános Iskolában-, még három alkalommal folytatódott januárban (forgalmi adat: 16 fő).

Hetente egyszer lehetőséget biztosítottak a tanulóknak arra, hogy egy kimerítő iskolai nap után laza, de hasznos délutánt tölthessenek el kortársaikkal.

Az értékfeltáró csoportban felfedezhették, és ez által megismerhették az önmagukban és a társaikban rejlő értékeket, ezekhez való viszonyulásukat: pl. őszinteség, barátság, felelősségtudat, becsület, önfeláldozás, segítőkészség. Mindeközben sok - sok játék és beszélgetés várt rájuk.

A játékok nemcsak az unalmas percek kitöltésére szolgáltak, hanem saját személyiségük és emberi kapcsolataik fejlesztésére is.

Emellett érintették a deviancia, másság, előítélet valamint a párválasztás, szexualitás témaköreit is.

Amint azt már fentebb jeleztük, az **Éves Gyermekvédelmi Tanácskozáson** elfogadott ún. **Rólad van szó** program a Rendőrség közreműködésével megvalósult.

A foglalkozások az alábbi témák körül szerveződtek az első félévben:

- Kommunikáció, ismerkedés sok játékkal.
- A Gyermekjóléti Központ és a Jegyzői Gyámhatóság- kik vagyunk és mit csinálunk?
- Deviancia, másság, előítélet, tolerancia.
- Párválasztás, szexualitás-, amit nem mertél megkérdezni- a témáról tabuk nélkül.
- A Rendőrség bemutatása, jogszabályismeret, fiatalkorú bűnelkövetés.
- Barátválasztás, bandák hatása, csoportos bűnelkövetés, családon belüli erőszak, szexuális bűnözés.
- Szenvedélyek és szenvedélybetegségek- legális drogok, viselkedési és magatartási függőségek, ki segíthet?
- Általános ismertető a kábítószerekről, a visszaélés kábítószerekkel bűncselekmény, büntetési tételek.
- Konfliktuskezelés, amit a konfliktusról tudni kell, konfliktuskezelési technikák.

A fenti csoportok résztvevőinek halmozott adatai az alábbi táblázatban láthatóak:

Csoportos foglalkozás megnevezése	érintett iskolák száma	érintett osztályok száma	alkalom	résztvevők (halmozott) fő
Értékfeltáró	1	1	3	16
Rólad van szó	6	13	54	1095
összesen:	7	14	57	1111

- *MEGELŐZŐ SZOLGÁLTATÁSOK*

Mama-Baba klub:

A Mama-baba klub (mai formájában) 17. éve működik intézményben magas látogatottsággal. Az anyák és gyermekeik szerda délelőttjeiket tölthetik el itt 9:30-11:30-ig barátságos, gyermekzsivajtól hangos környezetben. A kismamák tapasztalatot cserélnek, míg gyermekeik együtt játszanak. Ezek az alkalmak a szülők visszajelzései szerint nagyban elősegítik a gyermekek beilleszkedését a bölcsődébe, illetve óvodába. Ezen túlmenően az anyák számára jó lehetőség a kisgyermekes időszak során is a közösséghez való tartozás. Az anyák hasznos tanácsokat kapnak a klubot vezető szakembertől a gyermekneveléssel kapcsolatban. A klubban rendszeresen ünnepelnek közösen Mikuláskor, Karácsonykor, valamint állatkerti kirándulást szerveznek. Az elmúlt évben mecsappant a klub látogatottsága, ennek egyik oka lehet, hogy a kerületben működik több hasonló jellegű klub, másrészt, a Központban ősszel bekövetkező személyi változások miatt nem volt fenntartható a klub korábbi minősége (előadások, foglalkozások tartása)

2013-ban 44 gyerek és 42 szülő fordult meg itt, a forgalmi adat: 383 fő. Összesen 29 alkalommal rendezték meg a foglalkozásokat, ezen felül nyáron is lehetőséget, helyet adtak az anyukáknak, a találkozásra.

Szünidei Napraforgós Napok:

A 12. éve működő program a nyári szünidőben biztosít a 7-14 éves korú gyerekeknek szabadidős kulturális elfoglaltságot. Az elmúlt évben is két egymást követő héten szervezték meg a programot. Egy-egy alkalomra átlagosan 33 gyermek jött el. Olyan programokat válogattak össze, ami egyszerre szórakoztató és ismeretfejlesztő is, így: a Városligeti Állatkert, Parlament, MTV, Mezőgazdasági Múzeum, Nagytétényi Kastélymúzeum, Margitsziget, Álomautó kiállítás Budafokon, Természettudományi Múzeum, Gellért-hegyi arborétum. A programsorozat nagymértékben tehermentesítette a szülőket, akik munkájuk mellett nehezen tudták volna biztosítani a gyerekek felügyeletét. A 10 alkalmon összesen 308 (halmozott) kerületi gyermek vett részt.

Fenti programba sikerült ifjúságsegítő szakos hallgatókat is bevonni kísérőnek.

Gázoló Kalandklub:

A Gázoló kirándulóklub 12 éve kezdte el működését. 2013 őszétől Pósz Tamás, a Gyermekjóléti Központ új munkatársa vesz részt a programban, aki Sőregi Ildikóval (a Családsegítő Szolgálat munkatársa) együtt végzi a kirándulások szervezését és lebonyolítását.

A klub eddigi gyakorlatához híven igyekeztek minden hónapban szervezni kirándulást, többnyire a hónap utolsó szombatján. A program a kerületben lakó 10 és 18 év közötti fiatalok számára kínál hasznos szabadidő eltöltési lehetőséget. Az átlagban 15 km-es, egynapos túrákon a tavalyi évben 124 fő (halmozott adat), a táborban 11 fő fiatal vett részt.

A kirándulások célja, hogy a fiatalok a természet adta körülmények között segítő szakemberek irányításával megismerjék önmagukat, társaikat, valamint az őket körülvevő környezetet és a régi, alapvető értékek (mint pl. barátság, kitartás, összetartás) újrafelfedezésével a társadalom értékes, fejlett érzelmi intelligenciával bíró tagjaivá tudjanak válni. A kezdeményezés az elsődleges prevenció jegyében igyekszik

„kiszakítani” a fiatalokat a számítógép, a virtuális világ és az esetlegesen felmerülő devianciák bűvköréből.

Színjátszó kör

Második éve működik a Színjátszó kör, amely 14-18 éves klienskörben lévő fiatalok számára szerveződött. A csoportban dramatikus elemekkel dolgoznak, cél az önismeret, társismeret fejlesztése. 14 gyermek fordult meg a csoportban 13 alkalommal.

EGYÉB PROGRAMOK

PROBLÉMA-SPECIFIKUS SZOLGÁLTATÁSOK

Készségfejlesztés gyermekeknek:

A fejlesztőpedagógus 17 gyermekkel foglalkozott, összesen 206 munkaórában. Az elmúlt év tapasztalatai alapján elmondható, hogy erre a szolgáltatásra igen nagy szükség van a kliensek körében, a jelentkező igényeket nem tudják teljes egészében kielégíteni.

Családi konzultáció/mediáció:

17 család esetében tartottak családi konzultációt vagy mediációt. Három alkalommal csak az előkészítő beszélgetésre került sor, mert az érintettek még sem akarták a közös megbeszélést. Erre a típusú szolgáltatásra is megnőtt az igény az elmúlt évhez képest. A fentiekén túl került sor több alkalommal mediációra, mely a kapcsolattartási ügyelet igénybevételének feltétele.

SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

Kapcsolattartási Ügyelet

Fenti ügyelet jelenleg péntekenként 14,00-20,00 óra között vehető igénybe. Az elmúlt évben szinte teljes kihasználtsággal működött az ügyelet. Tárgyévben összesen 6 gyermeknek biztosított az intézmény rendszeresen láthatást, a halmazott adat 71 fő.

Kórházi szociális munka

2013-ban négy esetben kaptak jelzést kórháztól.

Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka több helyszínen zajlott. Az utcai szociális munka keretében valósul meg az Iskolai Játéklklub, amiről már bővebben írtunk.

Készenléti ügyelet

A Készenléti Ügyeleti szolgáltatást az elmúlt évben ritkán vette igénybe a lakosság, illetve némely esetben szakember kért információt, összesen 71 alkalommal.

A GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT 2013-BEN BEVEZETETT ÚJ TEVÉKENYSÉGEI

2013-ban két relaxációs technikát tanító csoportot indítottak az intézményben, továbbá egy tanulástechnikai csoportot, valamint elvált szülőknek önszolgáltató jelleggel működő csoportot. Ez utóbbi csoport jelenleg is működik az intézmény pszichológusának vezetésével.

Csoport neve	részvevők száma (fő)	alkalom	szolgáltatásban részvevő gyermek/felnőttek száma: fő (halmozott)
Relax 1.	9	11	87
Relax 2.	8	12	83
Tanulástechnika	4	8	18
Elvált szülők csoportja	4	3	12
összesen:			200

3.2. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

Gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat bölcsőde formájában nyújtja, de a területen található családi napközik, és a gyermekek alternatív napközbeni ellátás részeként játszóház is.

3.2.1. BÖLCSŐDE ÉS BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁSOK

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42. § (1) bekezdése alapján:

Bölcsőde

42. § (1) A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

(2) A bölcsőde az (1) bekezdésben foglaltakon túl végezheti a fogyatékos gyermekek nevelését és gondozását is. A bölcsődei ellátásban az Nktv. 4. § 25. pontja szerinti gyermek legfeljebb hat éves koráig vehet részt.

(3) A bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, gyermekhotel működtetésével, vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal segítheti a családokat.

(4) A bölcsődei ellátás megszűnik

a) a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,

b) ha a gyermek az (1), illetve (2) bekezdés szerinti életkort elérte.

(5) A bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó a bölcsődei szünet idejére a szülő kérésére gondoskodhat a gyermek intézményi gondozásának megszervezéséről.

(6) A miniszter rendeletben a bölcsődék számára – a bölcsődei dolgozók szakmai fejlesztése, szakmai ünnepek megtartása és a bölcsődei ellátáshoz kapcsolódó szakmai célok megvalósítása érdekében – nevelés-gondozás nélküli munkanapot határozhat meg. A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei nevelés és gondozás szünetel, a fenntartónak azonban erre irányuló szülői kérésre gondoskodnia kell a gyermekek felügyeletének megszervezéséről.

42/A. §A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A szociális szolgáltatásokról, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról és a szociálpolitikai kerekasztalról szóló 9/2010. (III. 29.) önkormányzati rendelet 6. §-a az alábbiak szerint szabályozza a bölcsődei szolgáltatást:

- (1) Bölcsődei szolgáltatás a(z)
 - a) időszakos gyermekfelügyelet,
 - b) nyújtott nyitva tartás,
 - c) otthoni gyermekgondozás,
 - d) baba-mama muzsika,
 - e) játszóház,
 - f) száraz só terápia,
 - g) játékos gyermektorna,
 - h) fejlődésvizsgálat, tanácsadás,
 - i) egyéni komplex fejlesztés,
 - j) kiscsoportos komplex képességfejlesztés,
 - k) komplex, játékos baba-mama foglalkozás,
 - l) vendégétkezés.*
- (2) Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a bölcsődei ellátásban egyébként nem részesülő, 4 éven aluli gyermek szakszerű gondozása történhet.*
- (3) Nyújtott nyitva tartás keretében a bölcsőde munkanapokon – bármely szülő kérésére – 20 óráig működik és gondoskodik a gyermek vacsoráztatásáról.*
- (4) Otthoni gyermekgondozás keretében azon család gyermekei gondozhatók, ahol
 - a) hármas vagy többes ikerszülés történt;
 - b) vagy kettes ikrekkel együtt legalább három, iskolaköteles kor alatti gyermeket nevelnek.*
- (5) A baba-mama muzsika a szülők számára egy – otthon is alkalmazható – eszközt, technikát mutat meg, a gyermekkel eltöltött idő kellemes, hasznos, szeretetteljes kitöltésére, mely fejleszti a gyermek ismereteit, ritmusérzékét.*
- (6) A játszóházi szolgáltatás a kisgyermekes anyukáknak teremt lehetőséget arra, hogy 1-4 éves gyermekükkel együtt közösségben meghatározott időközönként játszassanak kellemes, otthonos környezetben.*

- (7) *A száraz só terápia az immunrendszert erősítve, a gyermekek egészségének megőrzésében, a betegségek megelőzésében, gyógyításában játszik szerepet. Rendszeres látogatása jótékony hatással van az asztmatikus jellegű, allergiás betegségekre is.*
- (8) *A játékos gyermektorna megfelelő környezet biztosításával, mozgásfejlesztő eszközökkel segít abban, hogy a gyermek kidolgozza a számára leggazdaságosabb és legharmonikusabb mozgásokat, izomzata fiziológiásan alakuljon ki és fejlődjön.*
- (9) *A fejlődésvizsgálat, tanácsadás a szülők számára nyújt segítséget a nevelési, fejlesztési kérdések megválaszolásában, illetve a hiányosságok feltárásában.*
- (10) *Az egyéni és a kiscsoportos komplex képességfejlesztés eltérő fejlődésmenetű, és egészséges fejlődésmenetű bölcsődés és óvodás korú gyermekek számára ad lehetőséget a feltárt hiányosságok fejlesztésére, megszüntetésére.*
- (11) *A komplex, játékos baba-mama foglalkozás az idegrendszer érését segítő, komplex kiscsoportos foglalkozás, szülők és gyermekek számára.*
- (12) *A vendégéltetkezést igénybe veheti*
- a) *a kisgyermek gondozása céljából otthon lévő szülő, a gyermeke második életévének betöltéséig, és*
- b) *a bölcsődei vagy óvodai ellátást igénybe nem vevő gyermek, negyedik életévének betöltéséig.*
- (13) *A (4) bekezdés b) pontja esetében kapacitáshiány esetén a szolgáltatás igénybevehetőségéről és terjedelméről az Egészségügyi és Szociális Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) dönt.*
- (14) *Az otthoni gyermekgondozás maximális időtartama másfél év. Ez az idő meghosszabbítható összesen két évig a Bizottság határozata alapján.*
- (15) *A bölcsődei szolgáltatásokat az azt nyújtó intézmény vezetőjénél, vagy az általa megbízott személynél lehet igényelni, az intézmény szabályzata szerinti formában.*

A XVI. kerületben a gyermekek napközbeni ellátását, gondozását a bölcsődés korú gyermekek esetében (20 hetes-3 éves) az Egyesített Bölcsőde öt telephelye biztosítja. Az intézmény az ellátást igénybe vevő gyermekek életkorának megfelelő felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást, étkeztetést nyújt. Az emberi fejlődésben a legérzékenyebb korosztály gondozását végezi, a bölcsődék szakdolgozói számára fontos, hogy a felnövekvő generáció fejlődéséhez milyen színvonalon tudnak hozzájárulni. A gyermek személyiségének milyensége 3 éves korig eldőlt, amiben az intézmény szakmai munkájának nagy felelőssége van. A 2011 szeptemberében történt férőhelybővítés megoldotta az eddigi férőhelyhiányt a kerületben, az intézmény folyamatosan tudja fogadni a bölcsődés korú gyermekeket. A Napsugár Bölcsőde integráltan 15 fő sajátos nevelésű igényű sérült gyermek ellátását tudja vállalni.

Az alapellátási tevékenységen kívül az intézmény szolgáltató tevékenységként napközbeni

gyermekfelügyeletet, nyújtott nyitva tartást, – az országban elsőként, este 20 óráig, vacsorával, – otthoni gyermekgondozást, só terápiát, játékos gyermektornát, játszócsoportot, baba-mama tornát biztosít, fejlődésvizsgálatot, tanácsadást, egyéni, komplex fejlesztést, kiscsoportos komplex képességfejlesztést, komplex, játékos baba-mamafoglalkozást, vendégétkezést gyermekek és felnőttek számára, gyermekjáték-, bútor-, eszközkölcsonzést működtet. (35 féle eszköz és játék áll rendelkezésre). Az igénybevételek számát a 16. és 17. számú táblázat tartalmazza.

Az ellátottak sajátosságaihoz kapcsolódóan integrált tevékenységként a különleges bánásmódra szoruló kisgyermek (pl. beszédfejlődés, mozgásfejlődés elmaradásával élők) gondozását, ételallergiában szenvedők diétás étkeztetését, vegetáriánus étkeztetést is vállalja az intézmény.

16. sz. táblázat: A bölcsődei férőhelyek kihasználtságáról

	bölcsődei		Különleges bánásmódot igénylő gyermek	Időszakos gyermek-felügyelet igénybevétele (alkalom)	Nyújtott nyitva tartás igénybe vétele (/fő, de egy fő több alkalommal)	Só-terápia (alkalom)	Játékos gyermektorna /alkalom	Játszóház / alkalom	kölcsonzés igénybevétele / alkalom
	férőhelyek száma	Felvett gyermekek száma							
2002	180	230	10	639	2	---	---	---	---
2003	180	225	10	922	1	---	---	---	612
2004	180	227	15	1286	0	---	---	---	718
2005	186*	226	10	1933	1	---	---	---	573
2006	200	256	10	1314	0	---	---	---	636
2007	208*	251	9	2248	0	---	---	---	385
2008	220	270	10	2626	0	---	---	---	353
2009	220	261	8	1996	0	---	---	---	365
2010	250*	266	3	1012	1	---	---	---	186
2011	307*	302		941	1	276	109	104	152
2012	360	297	15	1636	0	1555	486	265	209
2013	360	319	15	2637	0	1819		3	151

*: tárgy évben átlagos férőhelyszám, mivel 2005. szeptember 15-étől 200 főre, 2007. október 01-jétől 220 főre, 2010. június 1-jétől 280 főre, 2011. szeptember 1-jétől 360 főre bővült az intézmény férőhelyszáma.

17. sz. táblázat: A gyermekek nappali ellátásának részletes adatai
A bölcsődei férőhelyek kihasználtságáról

Statisztikai átlagszámok	2010. május 31-ig	2010. 06.01-től év végi adat	2011. 09.01-től, év végi adat	2012. év végi adat	2013. II. félév
Férőhely	220 fő	280 fő	360 fő	360 fő	360 fő
Nyitvatartási nap	103 nap	229 nap	229 nap	224 nap	225 nap
Beiratottak száma	288 fő	266 fő	302 fő	316 fő	319 fő

Tényleges megjelent	206 fő/nap	201 fő/nap	202 fő/nap	241 fő/nap	238 fő/nap
Átlagos feltöltöttség		107 %	92 %	88%	88 %
Átlagos kihasználtság		79,4 %	72 %	67%	63 %
A bölcsődei ellátást igénybevevők aránya az 1-3 éves korosztályban	31%	31 %	15 %		
1-11 hónapos	2	4	3	0	2
12-23 hónapos	22	35	38	50	52
24-35 hónapos	194	224	259	239	248
36 hónapos feletti	70	3	2	8	17
Összesen	288	266		297	319
Napközbeni gyermekfelügyelet adatai		december 31-ig			
Igénybevett alkalom	---	1012	941	1636	2637
Összes óra	---	3960	4308	7457	13471
fő	---	182	182	268	

Otthoni gyermekgondozás keretében azon család gyermekei gondozhatók, ahol

- a) hármas vagy többes ikerszülés történt;
- b) vagy kettes ikrekkel együtt legalább három, iskolaköteles kor alatti gyermeket nevelnek.

Az otthoni gyermekgondozás maximális időtartama másfél év. Ez az idő meghosszabbítható összesen két évig a Bizottság határozata alapján.

Otthoni gyermekgondozás keretében az elmúlt évben négy családnak nyújtottak segítséget ikergyermekek gondozásában, szeptembertől 3 fő kisgyermeknevelő biztosításával, 2888 órában. Ezekben a családoknak kevés a nagyszülői segítség, s emiatt igénylik a gondozónői segítséget. Az elmúlt időben nőtt az igény a szolgáltatás iránt.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a bölcsődei ellátásban egyébként nem részesülő, 4 éven aluli gyermek szakszerű gondozása történhet.

Az időszakos gyermek felügyelet szolgáltatást a kerület bölcsődéiben 2637 alkalommal és 13471 órában vették igénybe. A szülő, elfoglaltsága idejére néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét, ahol gyermekeiket képzett szakemberek felügyeletére bízhatják, míg ügyeiket intézik.

A csoportösszetétel változékonysága és a széles skálán mozgó elvárások kezelése a gondozónőtől kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel. A gondozónő feladatai, munkarendje a bölcsődei gondozás-nevelés elvei és a napi gyakorlat alapján szervezendő.

Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása.

A bölcsődevezető, illetve a gondozónő a gyermek személyi adatain kívül rögzíti a szolgáltatás igénybevételének a napját, időtartamát és azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben.

Nyújtott nyitva tartás keretében a bölcsőde munkanapokon – bármely szülő kérésére – 20 óráig működik és gondoskodik a gyermek vacsoráztatásáról.

A nyújtott nyitva-tartás szolgáltatást nem vették igénybe az év folyamán.

A **fejlődésvizsgálat, tanácsadás** a szülők számára nyújt segítséget a nevelési, fejlesztési kérdések megválaszolásában, illetve a hiányosságok feltárásában.

- tanácsadás 16 fő, alkalom 16.
- egyéni fejlesztés 11 fő, alkalom 129.
- kiscsoportos foglalkozás 6 fő, alkalom 87.

A vendégétkezést igénybe veheti

- a) a kisgyermek gondozása céljából otthon lévő szülő, a gyermeke második életévének betöltéséig, és
- b) a bölcsődei vagy óvodai ellátást igénybe nem vevő gyermek, negyedik életévének betöltéséig.

A **játék, eszköz és gyermekbútor kölcsönzés** iránti kereslet az elmúlt évhez viszonyítva csökkent, az a tapasztalat, hogy egyes termékek nagyon keresettek a családok körében, mint pl. csecsemőmérleg, babakocsik, járókáka, gyermekhinta, légzésfigyelő, összesen 151 alkalommal béreltek a szülők eszközöket a bölcsődéből.

A **játszóház** a kerületben élő kisgyermekes anyukáknak teremt lehetőséget arra, hogy 1-4 éves gyermekükkel együtt közösségben játszhassanak kellemes, otthonos hangulatban.

A játszóház a hagyományos bölcsődei ellátással ellentétben, időben rugalmasabb ugyanakkor ugyanolyan szakmai színvonalon működik, mint a bölcsőde.

A gyermeknek új környezetet, játékokat, új kapcsolatokat jelent a játszóház, megtapasztalhatja a bölcsődei szokásokat. A szülő betekintést nyerhet a bölcsődei életbe, gyermeke társas kapcsolataiba és gondozási technikákat sajátíthat el. Mindennapi, otthoni tevékenysége mellett szabadidőt, pihenést, kikapcsolódást remélhet.

A látogatások során a szülők és a gyermekek megkedvelik a közösségi életet, ezáltal sokan keresik fel a bölcsődét, amikor a szülő visszamegy dolgozni.

A játszóházat az elmúlt évben nagyon kevesen látogatták, 3 fő 3 alkalommal.

A **játékos gyermek torna** a harmonikus, összerendezett mozgás a környezet megismerésével párhuzamosan alakul ki, a személyiségfejlődésben nagyon fontos szerepet tölt be. A megfelelő környezet biztosításával, mozgásfejlesztő eszközökkel, játékokkal segítve a gyermek kidolgozza a számára leggazdaságosabb és legharmonikusabb mozgásokat, izomzata fiziológiásan alakul ki és fejlődik.

A gyermekek kiegyensúlyozott mozgásfejlődéséhez szükség van a rendszeres mozgásra, a hely-helyzetváltoztatás, egyensúlyfejlesztésre és labdakezelésre, mely elősegíti a harmonikus járást, helyes testtartás kialakulását, az irányok elsajátítását.

A bölcsőde erre a célra kialakított tornatermében gyógypedagógus, szakképzett gondozónő segítségével szolgáltatásként baba-torna igénybevételére van lehetőség.

Kiscsoportos (10-12 fő) foglalkozásokon heti 2x30 percben a gyermekek játékos, énekes-mondókás testmozgáson vehetnek részt a gondozónők irányításával.

A szolgáltatást 68 kisgyermek rendszeresen igénybe vette.

A **só terápia** hozzájárul az immunrendszer erősítéséhez, a felső-légúti megbetegedések kiküszöböléséhez, az elmúlt évben 114 fő, 1819 alkalommal látogatta a só szobát a Napsugár Bölcsődében. A Szivárvány Bölcsődében teljes létszámmal látogatják a gyerekek a só terápiás szobát.

A Centi Bölcsődébe is létre hoztak 2013-ban egy só szobát, melyet teljes létszámmal látogattak a gyermekek.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása:

A megfelelő személyi és tárgyi feltételek kialakításával bölcsődébe felvételt nyerhetnek mindazon 0-6 éves korú gyermekek, akik veleszületett vagy szerzett fejlődési rendellenesség következtében valamilyen sajátos ellátást igényelnek, a fejlődésükben, olyan mértékben visszamaradottak, hogy emiatt több figyelmet, speciális bánásmódot igényelnek, és nem veszélyeztetik sem maguk, sem társaik testi épségét. A gyermekek fejlődését egyénre szabottan szakképzett gondozónők, gyógypedagógus, s gyógypedagógus asszisztensek segítik.

A speciális csoport működése egy új lehetőséget biztosít a kerületben különböző sérültséggel élő gyermeket nevelő családok számára.

Fontos a sajátos nevelési igényű gyermekek helybeli korai fejlesztése, és családjuk számára az esélyegyenlőség biztosítása. Az intézményes ellátás lehetőséget nyújt a szülők számára, hogy akár rész munkaidőben munkát vállalhassanak.

Egyénre szabott fejlesztéssel lehetőséget kapnak az idejáros gyermekek arra, hogy felzárkózzanak, vagy életminőségükben jelentősen előre lépve teljesebb életet élhessenek.

A gyermekek napközbeni ellátásának fejlesztése során a bölcsőde, mint intézmény vállalja a fogyatékos és speciális nevelési igényű gyermekek ellátását és korai fejlesztését.

A különböző sérüléssel élő 20 hetes kortól-6 éves korig történik a gyermekek korai, komplex játékba ágyazott fejlesztése,

- részleges integráció keretében az ép társak közösségébe való beilleszkedésük elősegítése,
- szociális képességük fejlesztése, a kortárs csoport mintanyújtó szerepének kihasználásával,
- az óvodai, iskolai nevelésük elősegítése,
- a gyermekek napközbeni ellátásával lehetőséget adni a szülőknek a munkavállalásra.

A bölcsődében rendszeresen tartott „házi” továbbképzésen előadást tartott a gyógypedagógus, valamint a konduktor is. (Témái: a sajátos nevelési igényű gyermekek beszoktatásának módszerei a bölcsődébe, az autizmus spektrumzavar, az ADHD kórképe.)

2013 decemberében 1 fő gyógypedagógus áthelyezésre került a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálathoz, de fejlesztő munkáját továbbra is a bölcsődében végzi.

2013-ban 12 sajátos nevelési igényű gyermek járt a Napsugár bölcsődébe.

A bölcsődék 2013-ban is elkészítették szakmai programjaikat, és annak megfelelően végezték tevékenységüket, megvalósították céljaikat. A programok, nyílt napok sokasága, színessége a gyermekeknek, szülőknek és a kollégáknak is nagy örömet okozott. A kerületben működő bölcsődék tárgyi feltételei jók, a magasabb szintű szakmai munkához a működési feltételek biztosítottak.

Az év célkitűzései között nagy figyelem fordult a szakmai anyagok, módszertani levelek útmutatásainak betartására, a minőségi munka fejlesztésére.

A család és a bölcsőde közötti kapcsolattartás egyik formája a **családlátogatás**. Rendszerint a beszoktatás előtt, előzetes megbeszélés alapján történik. Lehetőséget ad a bizalmasabb kapcsolat kialakítására, valamint a gyermek családi környezetének, szokásainak megismerésére.

A bölcsőde betekintést nyerhet az anya-gyermek kapcsolatba, és abba, hogy a gyermek milyen helyet foglal el a családban. Képet kaphat a gyermek szokásairól és sok olyan körülményről, mely érdeklődésére, értelmi fejlődésére hatással van. A gondozónők a látogatásokon közvetlen módon beszélhetik meg a szülőkkel a gyermekkel kapcsolatos nevelési kérdéseket, egészségügyi problémákat.

2009-től elkezdődött a 2 hetes fokozatos **anyás beszoktatás** lehetőségének előtérbe helyezése, mely nagymértékben megkönnyíti a gyermekek számára az adaptációt, ez a tendencia folyamatosan folytatódott.

A szülővel való fokozatos beszoktatás a szülő önkéntes részvételén alapul. Minden gyermek életében nagy változást jelent, ha bölcsődébe kerül. Elszakad a megszokott környezettől, személyektől, idegen felnőtthöz és új környezethez kell alkalmazkodnia, több kisgyermekkel együtt osztoznia kell a felnőtt figyelmén. Az anyás beszoktatás megkönnyíti a gyermek számára a beilleszkedést az új közösségbe, a család és a bölcsőde kapcsolatának is sok lehetőséget ígér. A beszoktatás alatt a fokozatosság betartása fontos, mely a gyermek bölcsődében töltött idejének egy-egy órával történő hosszabbítását, és a beszoktató felnőtt benti töltött idejének lerövidítését jelenti. Hangsúlyt kell fordítanunk a szervezési kérdések megbeszélésére, az anyás beszoktatás lélektani hátterének megvilágosítására. A gondozónő szakmai felkészültségétől is függ, hogy a gyermek mennyire illeszkedik be zökkenőmentesen az új környezetbe. A beszoktatások a beszoktatási ütemterv szerint történnek.

A **gyermekvédelemmel** kapcsolatban minden bölcsődében gyermekvédelmi felelős tevékenykedik. Az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a különös bánásmódban részesülő gyermekekkel kapcsolatos történéseket. Ezen gyerekekről egyéni dokumentációt vezetnek.

Az észlelő és jelzőrendszer az intézmények között jól működik, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott kollégák lelkiismeretesen végzik munkájukat

Az öt gyermekvédelmi felelős félévente közös megbeszélést tart, év végén beszámolót készítenek. Segítségért fordulhatnak az adott bölcsőde vezetőjéhez, valamint az intézményvezetőhöz.

A 2013-as évben, az Egyesített Bölcsődei telephelyei közül a „Szivárvány” Bölcsődében, és a Borostyán Bölcsődében került sor folyamatos együttműködésre a Napraforgó Gyermekjóléti Központ munkatársaival.

Minden bölcsődében működik Szülői Érdekvédelmi Fórum.

3.2.2. CSALÁDI NAPKÖZI, GYERMEKEK ALTERNATÍV NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

A kerületben 2007. év végén egy családi napközi kezdte meg működését. Hiánypótló szolgáltatásként: azokat a gyermekek várta, akik számára nem jutott bölcsődei férőhely.

2008-ban néhány családi napközire érkezett működési engedély kiadására irányuló kérelem, azonban új nem indult. 2009 végére az ellátórendszerben 13 családi napközi (91 férőhely, 7 fenntartó), és egy 12 főt befogadó játszóház és gyermekfelügyelet szélesíti a gyermekek napközbeni ellátásának palettáját. 2010-re 24-re bővült a családi napközik száma. Ennek legfőbb oka a bölcsődei férőhelyek hiánya. 2011 második félévétől nem az települési jegyző hatásköre a működési engedély kiadása, ezért részletesebb információkkal sem rendelkezünk a szolgáltatásokról. A Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala tájékoztatása szerint a kerületben 25 családi napközi rendelkezik működési engedéllyel (175 férőhely), és 2 játszóház működik.

Ezek a szolgáltatások lehetőséget nyújtanak azoknak, akiknek gyermeke nem kerül be bölcsődébe, óvodába, vagy valamilyen alternatív megoldást keresnek.

3.3. VÁRANDÓS ANYÁK GONDOZÁSA

A védőnők több mint 90 éve kulcsszerepet töltenek be a nő,- anya, csecsemő , gyermek- ifjúság és családvédelemben. Kerületünkben az 5 védőnői tanácsadóban 21 területi védőnő dolgozik.

A gondozás teljessége kiterjedhet az anyán és a csecsemőn túl a család és a gondozási körzet többi nőtagjára, a női életszakaszoknak megfelelően prevenciós célból. A területi védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyasa anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él.

Kerületünkben, 2013-ban gondozott várandós anyák száma:	981 fő
Fokozott gondozást igénylők száma:	412 fő
Egészségügyi okok miatt fokozott gondozást igénylők száma:	339 fő
Szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők száma:	48.fő
Eü. és szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők	25 fő

A 2013. évben a kerületben 609 szült anyák közül, 1 esetben fordult elő, hogy a várandós védőnői gondozásba nem részesült. Ezen kismamák nőgyógyászati vizsgálatra sem jártak.

Otthonszülések száma a 2013-as évben a kerületben 4 esetben fordult elő.

A várandósokat, a védőnő otthonukban, és a védőnői tanácsadóba. várandós tanácsadás keretében gondozza.

A várandós tanácsadáson a megjelenések száma 2499 volt.

2013-ban a védőnői várandós látogatások száma 2174 volt, ebből 930 fokozott gondozást igénylő kismamáknál történt. A várandósok gondozása során nagy figyelmet fordítanak a várandósság alatti változásokra való készítésre, az újszülött fogadására, a harmonikus párkapcsolat kialakítására.

Több gondozott várandós esetében volt szükség jelzésre a Gyermekjóléti Központ felé, rossz szociális körülmények miatt, egészségügyi okok miatt pszichiátriai gondozott várandós esetében, szenvedélybeteg drogfüggő várandós esetében.

A fenti esetekben a Gyermekjóléti Központ, gyámhatóság, Vöröskereszt, a kórházak és a védőnő szoros együttműködésére volt szükség.

A Gyermekjóléti Központ és az önkormányzat közreműködésével sikerült tűzifához juttatni egyiküket, illetve óvodai elhelyezést biztosítani, (bár a szülő végül is elköltözött, és nem élt a lehetőséggel) s végül, de nem utolsó sorban egy anyukának – az Alfa Szövetségen keresztül- vidéki anyaotthont találni.

A védőnői szolgálat több esetben próbált a Napraforgó Gyermekjóléti Központ családgondozóival közösen a rossz szociális körülmények között élők körülményein javítani.

Segítséget nyújt és tanácsot ad , együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel a fogyatékkal élő személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. Tr. 4§-nak a pontja szerinti fogyatékossgal élő, valamint magatartási zavarokkal küzdő gyermekek és családja életviteléhez.

A gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a házi orvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermeket és családját fokozott gondozásba veszi.

Felvilágosítást ad a családtámogatási formákról, és lehetőségekről.

Az iskolavédőnői tevékenység a védőnői szolgáltatás egy speciális területe, melynek során a 6-18 évesek egészségének megőrzése, fejlesztése az ahhoz kapcsolódó problémák megelőzése, korai felismerése, kiküszöbölése, és gyógyítása történik. Kerületében az általános és középiskoláinak védőnői feladatait főállású iskolavédőnők látják el. A kerület iskoláiban dolgozó iskolavédőnők nagy hangsúlyt fektetnek egészségnevelő munkájukban a

fogamzás gátlásra, a nem kívánt terhességek megelőzésére. Több iskolában sikeres csecsemőgondozási tanfolyamot tartottak.

3.4. GYERMEKEK ÁTMENETI ELLÁTÁSA

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény szabályozza gyermekek és a családok átmeneti gondozását.

Gyermekek átmeneti gondozása

45. § *A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.*

(2)²⁶⁰ *A gyermekek átmeneti gondozását – a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy bejegyzésével – ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.*

(3) *A gyermekek átmeneti gondozásának helyén a gyermek otthontalanná vált szülője is elhelyezhető. A 14. évét be nem töltött gyermeket szüleitől elválasztani csak kivételesen indokolt esetben lehet. A szülő gyermeke ellátásában munkarendjéhez igazodóan részt vesz.*

(4) *A gyermekek átmeneti gondozása során a gyermek iskolai oktatását – lehetőség szerint – iskolaváltás nélkül kell biztosítani.*

(5)²⁶¹ *A gyermek átmeneti gondozásának megkezdéséről a szülőjének lakóhelye – ennek hiányában a tartózkodási helye – szerinti gyermekjóléti szolgálatot értesíteni kell. A gyermek átmeneti gondozása megkezdésekor – ha az előreláthatólag harminc napnál hosszabb lesz – el kell készíteni a gyermekre vonatkozó egyéni gondozási nevelési tervet.*

(6)²⁶² *A gyermekek átmeneti gondozása az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb tizenkettő hónapig tart.*

46. §²⁶³ (1) *A gyermek átmeneti gondozása keretében ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (a továbbiakban: ideiglenes gondozást) kell biztosítani az olyan gyermek számára, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt.*

(2) *Az ideiglenes gondozás során fel kell tárni a gyermek felügyelet nélkül maradását előidéző okokat, és egyidejűleg haladéktalanul értesíteni kell a gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, illetve a gyermekjóléti szolgálatot a további átmeneti gondozás vagy más gyámhatósági intézkedés megtétele céljából.*

(3) *A gyermek (2) bekezdésben meghatározott további átmeneti gondozásához minden esetben be kell szerezni a szülő vagy más törvényes képviselő beleegyező nyilatkozatát.*

(4)²⁶⁴ A gyámhatóságot értesíteni kell a szükséges hatósági intézkedések megtétele céljából, ha

a) a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermekéről az ideiglenes gondozásról való értesítést követő három napon belül nem gondoskodik,

b) a szülő vagy más törvényes képviselő gyermeke átmeneti gondozásához nem járul hozzá, illetve azt nem kéri,

c) a gyermek visszakerülése a szülőjéhez ellentétes a gyermek érdekeivel.

47. § (1)–(2)²⁶⁵

(3) Ha az átmeneti gondozás időtartama eltelt, azonban a gyermek családi környezetébe nem térhet vissza

a)²⁶⁶ az elhelyezés – a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy beleegyezésével – hat hónappal, szükség esetén a tanítási év végéig meghosszabbítható, vagy

b)²⁶⁷ haladéktalanul értesíteni kell a gyámhatóságot, a szükséges intézkedések megtételére.

(4)²⁶⁸ A gyámhatóságot értesíteni kell a szükséges intézkedések megtétele érdekében az átmeneti gondozás időtartamának eltelte előtt is, ha

a) nyilvánvalóvá válik, hogy a gyermek családi környezetébe nem térhet vissza,

b) a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek átmeneti gondozását ugyanazon intézményben két éven belül másodszor is kéri.

48. §²⁶⁹ (1) A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

(2) A gyermekek átmeneti házi gondozásaként – a szülő kérelmére – a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani, ha testi vagy lelki betegsége miatt a gyermek ellátása elsősorban helyettes szülőnél történő elhelyezés útján vagy bentlakásos gyermekintézményben nem oldható meg és ha ez a gondozás a gyermek érdekét szolgálja.

Gyermekek átmeneti otthona

50. § (1) (1) A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

(2) A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – a gyermek családjába történő visszatéréséhez.

(3)²⁷⁷ A gyermekek átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven gyermek teljes körű ellátását biztosítja.

(4)²⁷⁸ Az átmeneti lakásotthon olyan otthon, amely legfeljebb tizenkettő gyermek átmeneti gondozását biztosítja önálló lakásban, családi körülmények között.

(5)²⁷⁹ A gyermekek átmeneti otthona önálló helyettes szülőt vagy helyettes szülői hálózatot működtethet és ebben az esetben ellátja az ezzel kapcsolatos – a 49. § (4) bekezdésében meghatározott – feladatokat. Az átmeneti otthon által foglalkoztatott helyettes szülők az átmeneti otthoni férőhely felének megfelelő létszámú gyermek teljes körű ellátását biztosíthatják.

Családok átmeneti otthona

51. § (1) Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától.

(2)²⁸¹ A családok átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven felnőtt és gyermek együttes ellátását biztosítja. A családok átmeneti otthona működtethető telephelyenként legfeljebb tizenkét férőhelyes lakásban vagy családi házban. A telephelyek összférőhelyszáma nem haladhatja meg a székhely szerinti intézmény összes férőhelyeinek kétszeresét.

(3)²⁸² A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során

a) befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,

b)²⁸³ befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetéről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

c) biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,

d)²⁸⁴ segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,

e) biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,

f) a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,

g) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

(4)²⁸⁵ A családok átmeneti otthona krízisközpontot működtethet.

(5)²⁸⁶ A krízisközpont befogadja a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került, a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerint bántalmazottnak minősülő személyt és azt a vele egy háztartásban élő személyt, akinek tartására jogszabály, szerződés vagy bírósági határozat alapján köteles (a továbbiakban együtt: bántalmazott család).

(6)²⁸⁷ A krízisközpont a bántalmazott család számára

a) alaptevékenysége keretében legfeljebb nyolc hét időtartamra

aa) lakhatást biztosít és szükség esetén biztosítja az étkeztetést, a ruházattal való ellátást, a mentálhigiénés és egészségügyi ellátást,

ab) közreműködik – a családsegítő, illetve a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – a krízisellátást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család, az egyén helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében,

b) kiegészítő tevékenysége keretében a bántalmazott társadalmi reintegrációja érdekében legfeljebb öt év időtartamra félutasház-szolgáltatást nyújthat.

(7)²⁸⁸ A félutasház-szolgáltatás keretében a krízisközpontból, illetve a családok átmeneti otthonából kikerült bántalmazott család számára lakhatást és az életvezetéshez szükség szerinti segítséget kell biztosítani.

(8)²⁸⁹ A félutasház-szolgáltatás igénybevételének feltétele, hogy

a) a bántalmazottat biztosítással járó jogviszony keretében foglalkoztassák,

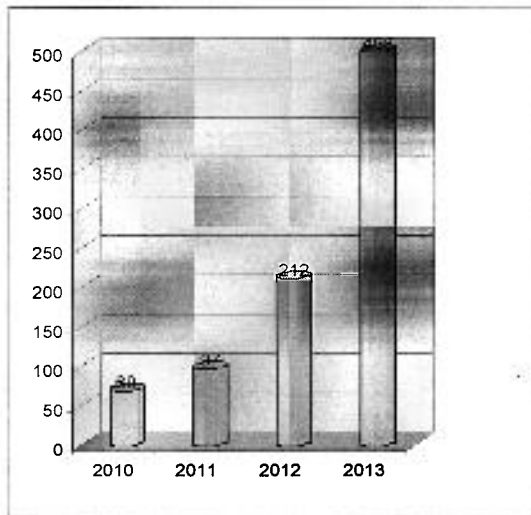
b) a bántalmazott vállalja a külön jogszabályban meghatározott előtakarékosági programban való részvételt, és

c) a bántalmazott vállalja a külön jogszabályban meghatározott társadalmi reintegrációt segítő programban való részvételt.

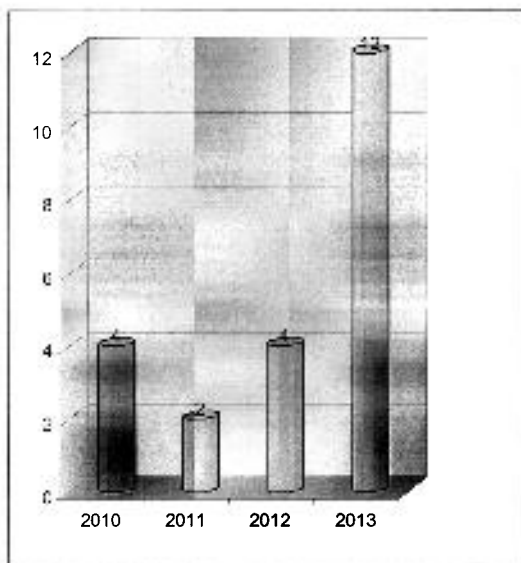
(9)²⁹⁰ A krízisközpont működtetését az állam a jogszabályban meghatározott eljárási rend szerint kiválasztott fenntartókkal kötött finanszírozási szerződés útján támogatja. A finanszírozási szerződést – ha jogszabály másként nem rendelkezik – három évre kell megkötöni.

Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthona

2013-ban 12 gyermeket kellett elhelyeznünk a IV. kerületi Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthonában, összesen 498 napra. Ez, - mind a gyermekek, mind az otthonban töltött napok számát illetően- emelkedést mutat a tavalyi évhez képest. Az otthonban töltött legkevesebb napok száma 5, a leghosszabb 133 volt.

1. ábra Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthonában töltött napok száma

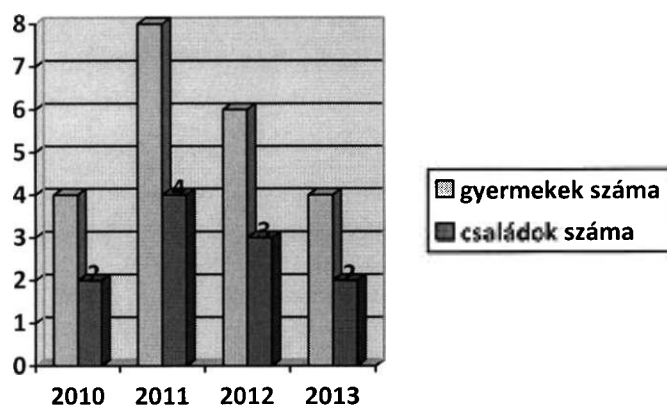
2. ábra Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthonában elhelyezett gyermekek száma

Családok Átmeneti Otthona

2013-ban összesen két család került elhelyezésre a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány által működtetett Családok Átmeneti Otthonában. A mindkettő család Kerepesen kapott helyet. Mindkettő alkalommal a Központ kezdeményezte az elhelyezést. Az otthonból egy család saját, vásárolt lakásába költözött, egy család bent lakását meghosszabbították. A bekerülési okok között családon belüli fizikai, illetve fizikai és mentális bántalmazás, továbbá anyagi és lakhatási probléma volt.

A bekerült gyerekek közül senki sem volt védelembe véve.

A Support Alapítvány által működtetett Családok Átmeneti Otthonában ellátott gyermekek megoszlása az alábbi táblázatban látható:

3. ábra A Support Alapítvány által működtetett Családok Átmeneti Otthonát igénybevevő gyermekek és családok száma

4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGI ELENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

Gyermekjóléti Központ:

A 2013. évben nem volt szakmai ellenőrzés a Gyermekjóléti Központban.

Bölcsőde:

2013. évben folyamatosan zajlottak a bölcsődék szakmai munkájának ellenőrzése, a kerület bölcsődéiben a szakmai munka egységesítésére törekednek.

A szakmai ellenőrzés tapasztalatai:

A bölcsődékben folyó szakmai munka megfelel a törvényi, szakmai előírásoknak.

A bölcsődék tárgyi felszerelése számban megfelelő és biztosított. A csoportszobák berendezései méretei a korosztálynak megfelelőek. A kiszolgáló helységek, a gyermeköltözők, fürdőszobák felszerelése megfelelőek, de állapotuk avult.

Az udvarok, játszóterek felszerelése jó, az udvarok füvesítése folyamatos, az udvari játékok állagmegóvása folyamatos. A Centi bölcsőde sor került az egyik játszóudvar biztonságossá tételére, a baleset veszélyes támfal cseréjére.

5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

5.1. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK – SZOCIÁLIS IRODA

- Folyamatos cél a támogatások szinten tartása, reálértékének megőrzése, különösen törekedni kell erre a kiskorúak esetében - mint az ellátások szempontjából egyik leginkább kiemelt csoportban.
- Fontos, hogy az egyes szociális ellátások a kerületi sajátosságokra, valódi igényekre reagáljanak, nyújtsanak választ a tipikus problémákra.
- Kiemelkedő szerepet tulajdonítunk a jövőben is a támogatások hatékony, célzott megállapításának.
- Továbbra törekszünk, szoros szakmai együttműködés fenntartására az érintet kerületi intézményekkel.

5.2. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS - GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

- Az idei évben elengedhetetlen feladatnak látszik a számítógépes gyermekjóléti nyilvántartási rendszer korszerűsítése, mely feladatot a Flash-Com Kft munkatársaival tervez megoldani a gyermekjóléti szolgálat.
- 2014-ben is részt vesznek a KEF munkájában.
- Továbbra is folytatják prevenciós programjainkat.
- Két új munkatárs személyében iskolai foglalkozások tartása 1-2 kerületi iskolában.
- Az iskolai játéklklubot a Battyhány Ilona Általános Iskolából a Szent – Györgyi Albert Általános Iskolába viszik át.

- Cél továbbá a 2014-ben megtartott Éves Gyermekvédelmi Tanácskozáson elfogadott javaslatok megvalósítása.

5.3. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA – BÖLCSŐDE

- Az Egyesített Bölcsőde mindenkor **szakmai célja**, hogy az otthon melegéhez, nyugalomához hasonló légkörben tölthessék a kicsik napjaikat.
Mindehhez elengedhetetlen a személyi és tárgyi feltételrendszer minőségi biztosítása:
 - állandó, szakképzett és elkötelezett személyzet,
 - esztétikus környezet, elegendő hely, játék, biztonság, kifogástalan élelmezés.
- A **továbbképzés** folyamatosságára a szakmai munka emelése érdekében szükség van.
- Nagy hangsúlyt kell fordítani az **adminisztrációra**, a munkarendek - napirendek összehangolására, mely hiányosságok megszüntetése a következő évben vár megvalósításra.
- Továbbra is kiemelt szakmai szempont, hogy a **szolgáltatások gyakorisága és minősége** nem vezethet az alapellátás színvonalának legkisebb csökkenéséhez sem.
- A **sajátos nevelési igényű gyermekek** létszámát szeretnénk növelni.
- A **só szoba** kialakításával nagymértékben hozzájárulunk a gyermekek egészség megőrzéséhez, a légúti fertőzések megelőzéséhez, melyet a lakosság körében szeretnénk **ismerté tenni**.
- Az **új szolgáltatások** szélesebb körben történő megismertetése.
- **Játékos gyermek torna szolgáltatás bővítése**, megismertetése a bölcsődés korú gyermekekkel és szüleikkel.
- Egészség megőrző programok szervezése „egészség nap” keretén belül, ahol a szülők megismerkedhetnek a reform ételekkel is.

5.4. A GYERMEKVÉDELMI MUNKA VONATKOZÁSÁBAN ÁLTALÁBAN, AZ ELLÁTÓRENDSZERT ÉRINTŐ TERVEK, VÁLTOZÁSOK

- 2013. január 1-jétől az iskolák fenntartása, így az oktatás szakmai irányítása már nem önkormányzati, hanem állami feladat. Az Önkormányzat számára az iskolákkal és a KIK-kel való jó kapcsolat továbbra is fontos, hisz az oktatás színvonala, milyensége a kerület gyermekeinek, felnövekvő nemzedékének életére van hatással. Az önkormányzat a jó kapcsolat fenntartásáért megteszi, ami rajta múlik.
- A bölcsődei után az óvodai férőhelyek számának az igényekhez való igazítása, különös tekintettel arra, hogy 2014. szeptember 1-jétől három éves kortól kötelező az óvoda. Ehhez a várható igények folyamatos felmérése, figyelemmel kísérése, valamint olyan bővítési lehetőségek megtalálása, melyek rugalmasan alkalmazkodnak az egyes korosztályok változó létszámához. Ezen a területen fontos szerep juthat az Európai uniós pályázati lehetőségeknek. Az óvodai férőhelyek következő bővítése is ilyen úton valósulhat meg, valamint esetlegesen a nem önkormányzati fenntartókkal való együttműködés lehetősége is megfontolandó

Az ellátásokra, szolgáltatásokra vonatkozó általános célkitűzések:

- Az ellátások színvonalának megtartása, emelése, pénzbeli és természetbeni ellátások esetében az ellátás reálértékének megtartása, vagy legalábbis kismértékű csökkenése.
- Az ellátások eljuttatása a legrászorultabbakhoz.

6. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA

6.1. KERÜLETI BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM

A BRFK XVI. Ker. Rendőrkapitányság 2013. évben az alábbi bűnmegelőzés intézkedéseket tette, oktatási programokat tartotta, és együttműködésekben vett részt:

- A kerületi óvodákban, általános iskolákban 2013-ban 21 alkalommal tartottak a Rendőrkapitányság munkatársai előadásokat a jellemző bűncselekmények elemzése során szerzett tapasztalatokról, a megelőzés lehetőségeiről.
- Az iskola rendőr programban résztvevő munkatárs folyamatos bűnmegelőzési tevékenységet végez. A meghatározott iskolákban tájékoztatja, felvilágosítja a fiatalokat a rájuk leselkedő veszélyekről.
- Az oktatási intézmények és a rendőrség közötti kapcsolattartás az ORFK által előírányzott programokon keresztül is megvalósul. (Iskola rendőre, DADA, Ellenszer)
- A XVI. kerület illetékességi területén történő eseményekkel kapcsolatban folyamatos értékelő elemző munkát folytatnak.
- A XVI. kerületi Önkormányzat Családsegítő Szolgálatával a rendőrség napi szinten tartja a kapcsolatot. A Rendőrkapitányság munkatársai aktív tagjai a kerületben működő a jelzőrendszernek.
- A Családsegítő Szolgálattal közös ifjúságvédelmi felvilágosító, bűnmegelőzési programsorozatot indult „Rólad van szó!” elnevezéssel. A program csoportonként 10 alkalmas (10 X 45 perc) turnusokban került magtartásra, tanítási időben, tanórákon.

Az áldozattá válás megelőzése érdekében a fentiekén kívül rendszeresen tanácsadás történt a helyi írott sajtóban, valamint szóróanyagokat és plakátokat helyeztek ki a rendőrség a szociális, kulturális és egészségügyi intézményekben, bankokban, üzletekben.

A XVI. kerületben a 2013. évben 2 gyermekkorú bűnelkövető volt.

Fiatalkorú bűnelkövetővel szemben garázdaság miatt hat, visszaélés kábítószerrel bűncselekmény miatt egy, lopás miatt hat, rongálás miatt három és számítástechnikai rendszer elleni bűncselekmény miatt egy esetben folytattunk büntetőeljárás.

Az ifjúkori bűnözés során megfigyelhető, hogy az elkövetés helyszíne szorosan kapcsolódik az oktatási intézményhez. A cselekmény vagy az iskolában, vagy az odaérkezés illetve onnan távozás során történik, a fiatalok esetében ugyanez figyelhető meg a szórakozóhelyekkel, kocsimákkal kapcsolatban.

Az elkövetés okaiként a vagyon elleni cselekmények esetében a szegénység, a társadalmi jelenség objektív okként figyelhető meg, szubjektív okként említhető a haszonszerzési vágy, a birtoklási vágy, a csoportból kitűnni akarás.

6.2. KÁBÍTÓSZERÜGYI EGYEZTETŐ FÓRUM

KÁBÍTÓSZER ÜGYI EGYEZTETŐ FÓRUM - A XVI. kerületi KEF-ről

A XVI. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2003-ban alakult meg, azóta folyamatosan, sikeresen működik a kerületben.

A KEF alapító tagjai a XVI. kerületi Önkormányzat, Móra Ferenc Általános Iskola, Napraforgó Szolgálat, BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányság, Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat munkatársai közül kerültek ki.

Jelenleg 15 tagja van, akik 7 intézményt képviselnek. A KEF, mint döntés előkészítő, javaslattevő és koordináló szervezet fejt ki tevékenységét a kerületben. Az elmúlt évek során tevékenysége szerteágazó volt. A KEF szakmai munkáját megalakulása óta Kály-Kullai Károly szakértő bevonásával végzi.

Helyi szinten a drogpolitika koordinációját a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum kell, hogy ellássa, mely összehangolja a helyi intézkedéseket és kezdeményezéseket, valamint fórumot teremt az országos célokkal párhuzamosan a helyi közösség területén működő intézmények számára. A Fórum az a fontos láncszem, amely biztosítja a stratégiában megfogalmazottak megvalósulását. Mind a Nemzeti Stratégia, mind a helyi stratégia eredményességének legfontosabb letéteményese a helyi közösség. A helyi települési szinten történő össze fogások és összehangolt cselekvések döntő módon tudják befolyásolni a probléma kezelését. Szükséges minden olyan tett és összefogás erősítése, amely az emberi közösség legalapvetőbb formáival – család, szomszédság, lakóhelyi közösség stb. – van kapcsolatban. Nem képzelhető el jelentős elmozdulás a probléma kezelése területén a fiatalok erkölcsi tudatosságának fejlesztése nélkül. A helyi közösségek kiemelkedő szerepet játszanak a drogproblémák kezelésében, hiszen a kábítószer-fogyasztás jelensége alapvetően az egyének, a családok és a helyi közösségek problémája. Későbbi kezelésében döntő mozzanat a helyben történő meghatározása, hiszen a helyi közösség érzékenységtől, elkötelezettségétől és felkészültségétől nagymértékben függ a beavatkozás sikere.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF):

- clérhctóvé teszi a meglévő adatokat, illetve kezdeményezi azok elvégzését;
- meghatározott időközönként (2, illetve 4 évenként) helyzetértékelést végez;
- feltérképezi a szükséges feladatokat;
- biztosítja az információáramlást az önkormányzat honlapján létesített portál útján;
- szükség szerint a helyzetfelmérésekre támaszkodva javaslatokat fogalmaz meg a helyi közigazgatás számára;
- segít a helyi humán, valamint pénzügyi erőforrások mozgósításában; • összehangolja a helyi szereplők tevékenységét;
- kiszűri a párhuzamosságokat és maximalizálja a szolgáltatók hatékonyságát;
- kapcsolódik az országos programokhoz;
- visszacsatol a helyi és országos szintekhez;

A Nemzeti Stratégia (és a hozzá kapcsolódó szakmai állásfoglalások) helyi változatainak kidolgozása segít megoldani ezeket a problémákat, mert országos szinten irányelveket szab meg e kérdések megválaszolásához. Fontos, hogy a helyi közösségekben megvalósuló cselekvések a nemzetközi együttműködések szellemében és mindazon ajánlások alapján történjenek, amelyek elsősorban az európai tapasztalatok alapján fogalmazódtak meg. Így a helyi összefogás a nemzetközi együttműködés megvalósulása lesz a konkrét közösségben.

Fővárosi viszonylatban a XVI. kerület – az előzetes adatok figyelembe vételével – jelentős mértékű pozitívummal bír az országos viszonylatokhoz képest, kevésbé veszélyeztetettnek számít, hiszen

- nincsenek disco-k, plázák;
- az iskolákban évek óta jelen van a DADA program;
- kerületi közoktatási intézményekben kortársképzés folyik, az iskolai prevenciós programok szervezése folyamatos;

- az Oktatási, Ifjúság-és Gyermekvédelmi Bizottság (OIGYB) rendelkezik olyan kerettel, amely a helyi szervezésű drogmegelőzési programok támogatását szolgálja;

A XVI. kerületi KEF2013-as tevékenységei:

2013. A XVI. kerületi KEF képviseltette magát a 2013. március 6-án megrendezett Egészségfejlesztés és drogmegelőzés helyben - a KEF-ek feladatai a közigazgatás új rendszerében NCSSZI-NDI rendezésű konferencián.

2013. március 13. Kamasz panasz - Z generáció - tematikus nap megrendezése a kerületben

2013. március 13. Szülői rétegtanácskozás, "Én gyermekem soha" szakmai kiadvány népszerűsítése, és a témához kapcsolódó előadások szülőknek, a XVI. kerületi KEF szervezésében.

2013. április 9. "Mondj nemet! konferencia Kispesten KEF tagok részvételével

2013. május 13-14. XVI. kerületi KEF kétnapos szervezetfejlesztő tréningje – Balatonszárszó (majdnem minden évben megszervezésre kerül)

2013. május 17. Iskolai egészségfejlesztési programok "akkreditációja" a drogmegelőzés tükrében - NCSSZI-NDI által szervezett nyílt napon való részvétel.

2013. június 25. Fiatalkor a világhálón. Megfélemlítés, atrocitás internetes felületen – BRFK által szervezett konferencián való részvétel.

2013. szeptember KAB-KEF pályázat beadása, és 550 000 Ft támogatás elnyerése a helyi drogstratégia felülvizsgálatára és megújítására. A kérdőíves helyzetfelmérések a diákok, szülők és pedagógusok körében lezajlott. Jelenleg folyik a beérkezett kérdőívek feldolgozása, eredmények összegzése és a helyi stratégia megújítása.

7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETEI

A kerületben civil szervezetek bevonása az alapellátás keretében történik.

A Napraforgó Gyermekjóléti Központ több civil és egyházi szervezettel működik együtt, melyek az alábbiak:

- Baptista Egyház (immár többedik éve közvetítő szerepet vállalunk abban, hogy a kerületi Baptista Gyülekezet Karácsonyára eljuthassanak a rászoruló gyermekek, akik az ünnepséget követően ajándékot is kaptak („cipős doboz”)
- NOE helyi szervezete (tészta adományokkal segítették a rászoruló családokat)
- OSA (Otthon Segítünk Alapítvány) képzéseinek ad helyet az intézmény, illetve szakmai támogatást
- Együttműködik a helyi KEF-fel (A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában – az elmúlt évhez hasonlóan – az intézményvezető és a Központ szakmai koordinátora tevékenyen részt vett.)

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet**a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról**

Tartalmi követelmények a települési önkormányzat és a megyei kirendeltség számára, a Gyvt. 96. §-ának (6) bekezdésében előírt átfogó értékelés elkészítéséhez

I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:**II.**

1. *A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.*
2. *Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:*
 - *a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,*
 - *egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,*
 - *gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.*
3. *Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:*
 - *gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),*
 - *gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.*
- 4.
- 5.
6. *A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.*
7. *Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).*
8. *A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.*
9. *A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).*